

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole E Societate Iesv

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

Cap. IV. P. Antonius Iulius ingreditur Societatem, & quanto in pretio
habuerit statum religiosum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

C A P V T I V.

P. Antonius Iulius ingreditur Societatem & quanto in pretio habuerit statum Religiosum.

QUANTO major colligebatur fructus ab exemplis quæ edebat omnium virtutum & sanctis laboribus P. Antonii Iulii inter sæculares æque ac Ecclesiasticos, quos uti optime compertos habebat Dominus Cardinalis Durazzo Archiepiscopus, ita de iis extreme gaudebat; sed quanto erat majus gaudium tanto tristitia major subit Prælati pectus, quando nuntiatum est illi, eum velle fieri Religiosum: & quantumvis sua Eminentia esset additissimus Societati, sensit tamen jacturam illam tam vehementer, ut allatis litteris quibus per eum sibi licere petebat exequi mentis suæ decretum, eruperit coram latore in has voces. *Ignoscat illi Deus qui est causa cur iste Dominus se faciat Religiosum, sumpsissem illum in Reformatorem mei Cleri. Licet postea se*

accommodando ejus pietati, divinæ voluntati obsecundanti, subjunxerit. *Patientia. Si Deus eum vocaverit ad Societatem, intercedet pro nobis & precibus, & operibus, Dei obsequio dedicatus, cui se impendit.* Atqui Deus nulli condonare poterat Patris resolutionem, in qua non erat culpa; neque alius causa, quam ipse Deus. Quia ex domesticorum ejus certis testimoniis constabat, quod cum ejus genitor non habens nisi illum filium unicum in vivis, quem observabat fortitum animam bonam & proclivem ad pietatem, ex formidine, ne contempto mundo in Asylum aliquod Religionis se reciperet, nolisset eum frequentare scholas Societatis; sed dedisset illi hypodidascaleum, qui domi suæ eum instrueret. Procurasset deinde eum quanto citius illigare vinculo quam poterat arctissimo, quod solvi non poterat; dando ei uxorem anno vigesimo ætatis. Per mortem tamen ejus solutus his nexibus, cum novæ tum cogitationes eum invasissent vitæ religiosæ capeffendæ, & opposuissent se Matris imbecillitas, cura

cura

cura filiorum, & consilia Amicorum, spes quoque quod non male victurus esset in sæculo, & insuper præstiturus egregia opera servitii divini: denique ipsi arbitri conscientiaæ suæ, & Patres spiritum regentes è Societate I E S U, qui etiamsi judicarent magnam accessionem Religioni eventuram ex ingressu personæ tam spectabilis, considerantes tamen oculo sincero & affectibus humanis libero rationes, quæ id dissuadebant, & propter ætatem provectam, & propter sanitatem inbecillam, & plures alios respectus magni ponderis pluries eum retardassent; & P. Ioannes Stephanus Ferrari comprobatae integritatis, & spectatae virtutis, qui quando sumpsit illam resolutionem, fuerat jam ei aliquot annis à confessionibus, sæpe sæpius & longo tempore à cogitationibus illis quantumcumque bonis, & ad sanctum finem tendentibus, eum cohibuisset & dehortatus fuisset. Quis dicat temere ei suggestas? *Non est consilium contra Dominum.* Itaque postquam multum diuque secum & cum aliis luctatus fuisset

su.

super tali deliberatione, & sentiret cælitus se impelli, ut incertitudinem omnem abiiceret; voto edito, cuius resolutio semel sumpta, firma & immobilis permaneret, scripsit in charta formulam voti, quo se obstringeret ad ingrediendam Societatem IESU; cumque tunc non haberet alium quem in consilium adhiberet, statuit consulere ipsum Dominum, qui magni consilii Angelus ab Isaia Propheta appellatur. Totum id factum ad eum modum quem perscripsit ipsemet immediate ad P. Ioannem Stephanum Ferarri, confessarium suum, in quo melius percipi potest lumen, quo prælucente, directus fuit; fuitque ex illis, quæ non relinquentia dubium in discernendo, quis illud accendat, certum reddunt hominem de divina voluntate. Scheda loquitur sequentia. *Stimuli qui urserunt ad intrandam Religionem, adeo fortiter me presserunt in horum dierum progressu tam secundum humanas quam divinas rationes, ut ad extremum coegerint ad votum nuncupandum de exequenda vocatione, quam non possum credere venire ab alio, nec posse esse,*
nisi

nisi à Deo; enimvero oculis meis visa est tam
chara & ambilis, ut persuaserim mihi secu-
rius fore ei obsequi, etiam antequam per P.V.
mihi licuisset. In quo si secundum viam or-
dinariam erraverim, cum fuerit tamen im-
pulsus & lumen extraordinarium, adigor
ut credam, divinam Majestatem id à me vo-
luisse. Attamen prius quam facerem votum,
omnia bene expendi, & sensi me continuo
magis propelli; Conjeci illud in chartam,
quam junctim mitto P.V. cum intentione
ponendi eam sub corporali quando diceretur
sacrum, & secundum inspirationem quam
à Deo sentiam mihi immitti, quando habe-
bitur in manu hostia, ad dandam commu-
nionem, facerem votum vel non facerem.
Sensi me postea & toto decursu Missæ magis
ac magis animari: & in actu quo habeba-
tur (post dictum: Corpus Domini nostri
IESU Christi,) hostia in manu mea; sensi
mihi interius dari ultimum impulsum, at-
que ita cum maxima affectus vehementia &
determinatione voluntatis, me totum trans-
scripsi Deo, & in sinum paternæ ejus pru-
dentia me & omnia mea abieci. Gaudium
meum non poterit accumulari magis, quam
accedente approbatione P.V. quam mihi
pro-

promitto, quod itidem ad opera mea debeat concurrere: etenim capere nequeo quod post tot vocationes, quas Deus pro sua misericordia mihi inspiravit; quarum secunda semper melior fuit primâ, hæc non fuerit ejus vera, quandoquidem in illa excitaverit in me istum ardorem & lucem, quæ non immisit in aliis, id est, ad faciendum illud votum semper pro me auspiciatissimum. V. P. me juvet in gratiis agendis divinæ suæ Majestati, de beneficio, quod æstimo majus omnium, quæ inter alia innumerabilia unquam mihi prestitit. Nulli, si ita videtur, hanc rem communica. Spero cras tibi præstare, interea humiliter P. V. veneror. Nervio Luna 8. Januarij 1652. P. V. obligatissimus servus A. I. Brignole. P. Ferrari hoc epistolio accepto de re tam inexpectata stetit attonitus, & perculsus; suspensus itaque inter periculum temeritatis humanæ, & spem assistentiæ divinæ, sumpsit calamum in manus, & ipso momento respondit in hunc modum. Stupefactus sum multum, multum, multum de una resolutione sumpta sine illo consilio, quod mihi videtur præmittendum fuisse tam arduo in negotio. Differo usque
in

*in crastinum dicere reliquum, quando D.
V. venerit in urbem. Deus eam illuminet,
& non sinat errare in re tanti momenti!*
Verum enim vero quid luminis ulter-
rioris erat expectare dum hoc esset
tam clarum quod receperat, & eum
ducebat tanta cum certitudine in viam
rectam, ut non dubitaret vincula illa
duplicare? Tamen felicem enim se bea-
tumque credidit, ut adiecerit aliud vo-
tum reflexum, quo obligabat se quod
nunquam petiturus esset dispensatio-
nem primi sui voti. Itaque cum reso-
lutione obtinendi potestatem intrandi
à Summo Pontifice Innocentio X.
(quicum ademerat Religiosis Ordini-
bus facultatem admittendi Novitios
nisi ad certum numerum) & per illum
benigne concessa est, fuitque ejus fer-
vore mire recreatus, anno 1652. æta-
tis suæ 47. postquam Christum sequi-
tus fuerat ultra triennium in statu Ec-
clesiastico sæculari: ut sequeretur pro-
pius omnibus ambagibus expeditus,
assumpsit crucem Religiosam secunda
die (quæ fuit prima Veneris) Martii
& recepit se ad Novitiatum, ne verbo
qui

quidem dicto Dominae Matri, liberis, consanguineis, & amicis aliis, & in complexum ivit Societatis. Inde misit epistolam ad Sacerdotem virum caelestium praedivitem opum, sibi necessarium & familiarem, in qua extollebat uberem misericordiam, quam Deus illi fecisset, deducendo ad sanctam Religionem. *Gratia*, inquebat, *quam nunquam promeritus fuisset ille, qui post infinitas offensas IESU suo illatas, dignus castigari, & precipitari in infernum; accepisset ab illo characterem suae salutis, & signum quod vellet se socium in caelo, in militiam sanctissimi sui nominis eum cooptando.* Hos & alios affectus expressit in illis litteris tam acres, ut bono illi Sacerdoti lacrymas excusserit: submisitque unam litteras suo nomine tradendas Domino Cardinali Archiepiscopo, Dominae Matri, & aliis propinquioribus consanguineis, & amicis, plenas similibus documentis. Inter illos etiam scripsit ad Dominum Iacobum Philippum Durazzo cognatum suum, cum quo ob singularem bonitatem istius Domini, intercedebat illi magna necessitu-

F

do,

do, & confidentia. Scripsit, inquam, ad illum sanguine sibi, virtute Deo conjunctum, ut præveniret & rogaret obnixè ut ne quid moveret in contrarium; sed sineret se frui quiete istius vitæ, quam post tolerantiam longæ inquietudinis delegisset. Postquam nova hæc mutatio dexteræ excelsi vulgata fuit per civitatem, non potuit impediri, quin à variis consanguineis & amicis fuerit visitatus, qui separationem illam summo cum dolore patiebantur; sed majori sensu admirationis, & sanctæ (inefficacis licet) invidiæ, contemplantur illum totum alacrem, hilarem, & lætum, non aliter ac si totus plenus esset torrente voluptatis, & deliciis cæli. Quæ lætitia juncta constantiæ imperturbabili, in viro tantæ ingenii & nobilitatis, & bonorum quæ Deus benedictus per eum, & per alios ab eo suscitatos operatus est, manifestum faciunt sumptam ab eo resolutionem ad eum modum, ut posset videri imprudentia; certo certius tamen fuisse impulsam Spiritus sancti, superiorem communibus regulis secundum
quas

quas solent & ordinarie debent mensurari tales electiones, non poterat controversi. Neque solum habuit eam hilaritatem in ipsis initiis, quæ in multis se prodit in novitate quietis & innocentia religioſæ: at in ipſo ſemper creſcebat tam ſingulari cum conſolatione, ut debeam præter illa narrare quædam de eius vita in religione acta, & operibus ſanctis, quibus decem annos implevit, quos vixit dein in Societate.

Prima virtus quæ in eo obſervata fuit, & reliquis præmittenda eſt, quod maximi fecerit ſtatum Religioſum, illudque verbis, & actionibus ſingulariter patefecerit. Dicebat enim videri ſibi tam magnam innocentiam, & ſecuritatem, qua vivitur in Religione; ut vix major potuerit inveniri in paradiso Terreſtri; ad conſequendam autem felicitatem illius ſtatus, tam parvi faciebat totum id quod deſeruerat in ſæculo, ut cum aliquando fuiſſet à quodam domino interrogatus, utrum contentus viveret in Religione? Reſponderit: quod ſi haberet in manu univerſum orbem terrarum, collectum in

unum ovum, subito dejecturus esset in terram. Ex hac æstimatione, & magno affectu oriebatur in illo dolor & poenitudo, quod tanto tempore tanto bono carvisset, idque creberrimè in familiaribus colloquiis auditus fuit deplorare; quin contigit eum hoc explicare tanto cum sensu, ut in admirationem rapuerit unum Patrem cum quo erat in recreatione quotidiana: cum enim coepisset cum eo confidenter colloqui de quibusdam suis rebus inter alia dixit: se continuam mallei percussionem sentire in corde, quæ culparet suam tarditatem, quod non citius totum se Dei servitio mancipasset; & quod ille scrupulus esset illi martyrium ingens, quo torquebatur perpetuo tam acerbe, ut adimeret consolationem, quam ceteroqui gustabat in oratione, & aliis exercitiis religiosis. Unde iudicabat quod in poenam suorum peccatorum, Deus hoc illi tormentum reliquisset, cujus nullum levamen sentiebat, ne frueretur cœlo per nimiam anticipationem, quod alias sibi promiserat in religione futurum & alii experiun-

riuntur. Eapropter sancta quadam invidia ferebatur, & singulari affectu complectebatur illos, qui cito erant admissi ad portandum suave jugum domini, & illo bono fruebantur ab adolescentia, intrantes adhuc juvenes in Religionem. Cum illis conversari volupe illi erat: gratulabatur illis de tanta felicitate, & lætabatur si videret ab illis cognosci eam, & pro meritis ponderari. Cernere erat eum cum gustu & amore agere cum eis in Collegiis & Novitiatu; quo invitatus libenter se conferebat, & sedens inter Novitios dicebat. *Nolite credere me senem licet incanescam, quoniam paulo plus temporis numero quam vos.* Innuens quod non haberet rationem annorum, quibus vixerat in sæculo; sed paucorum illorum, quos traduxerat renatus Deo in Religione.

Excitabat similiter istam æstimationem per desiderium ardentissimum, quo procurare studebat, ut alii quoque fierent Religiosi: ad quod statim eos adhortabatur non solum diserte, sed etiam efficaciter & privatim ore-

tenus & per litteras. Ac præterea publice in concionibus, & exhortationibus multum, & ardentè hoc inculcabat. Prima vice qua in publico loqueretur Mediolani, fuit in congregatione secundæ classis Grammaticæ, ibi cœpit discurrere tanta cum emphasi de vocatione Religiosa, ut postquam multa apposite dixisset ad juventutem de hoc argumento, conversus tandem ad Beatissimam Virginem, exprimensque istum affectum, sic eam affatus est. *Tu ergo quæ miserta fuisti mei in præceptis euntis, permittes ut hi qui quasi in fasciis, crescunt lacte suæ erga te devotionis, maneant in mundo ut se perditum eant? absit ô bona Mater, ut tantum malum non avertas!* Et alia in hunc sensum profectus est tam affectuose, ut multi ex nostris Patribus qui erant præsentès non possent se continere à lacrymis. Videbatur nonnullis parum conveniens ad vitam religiosam adhortari pueros tam imbecillæ ætatis, & parvæ capacitatis; sed quid ad objecta haberet penes se reponere, ostendit non ita multo post, quando occasione festi B. Aloysii Gonzaga

zaga faciens in sodalitate Rhetorum exhortationem, cœpit statim ita, quemadmodum non solum tum fuit auditus, sed etiam postea inventum sua manu in chartis notatum.

Dum præteritis diebus voluisset obedientia me facere exhortationem in Sodalitate Grammaticorum, in egressu fuit qui mihi diceret: Pater licet clara fuerit tua dictio, qua impulisti Auditores ad amplectendum statum religiosum, videtur tamen opera non bene fuisse collocata coram pueris, qui tum propter annorum imbecillitatem, tum propter immaturitatem iudicii, non sunt multum capaces ad status Electionem. Quodras- sent ista melius si Rhetoribus, & Humanis- tis jam provectioribus, tua ista vendidis- ses; & fortasse ictus tuus non in irritum ce- cidisset. Me verti ad illum admirabundus, sed respondi mihi met ipsi: An forte beatitudo status religiosi, ita indiga est argumen- torum, ut quantumvis non quinque vel sex, sed centum & mille essent in qualibet classe discipuli, non posset in unaquaque rationi- bus semper novis, ac novis, & abundantibus, & efficacibus discurre ad promovendum? Quin imo si amantissimus & libera-

lissimus Deus & Dominus, in vocatione ad statum hujuscemodi, fecerit mihi beneficium tam facile; non arripiam ego, ne perfida fiat mea ingratitude, omnem occasionem eam deprædicandi, & exaggerandi? Non, non, potestor coram quocumque qui me audit, & contenta voce protestor, quod quotiescumque mihi concionandum erit ad iuvenes, qui tam bonæ electionis fuerint capaces, caverò mihi de alio argumento dicere. Igitur ut liberem meam fidem, propono vobis B. Aloysium Gonzagam &c.

Non minus fecit ista, quam dixit, & quoniam ob gratiam dicendi ex spiritu, semper invitabatur ad exhortandum in illa frequenti congregatione, & cum magna Spiritus & laterum vehementia effundebat se in laudes status Religiosi; nonnullis è nostris Patribus visa est res, quæ moderatione opus haberet, & fuit qui eum moneret: at ipse quadam vice, dum solemnem haberet orationem in Sodalitio Rhetorum Mediolanensium, & cœpisset cum magno fervore deprædicare bonum status Religiosi, dixit quasi per objectionem: *Sunt nonnulli qui non probant,*

bant, quod ego toties, & cum calore exhorter omnes ad vitam religiosam: verum illi de gratia hoc mihi condonare dignabuntur, etenim ego cum gravissimo meo damno expertus sum, quid sit esse secularem; at modo cum incredibile meo gaudio probo statum Religiosum: ex comparatione unius cum altero, sentio me tam vehementer adigi ad explicanda mala illius, & bona huius, ut, nisi vim mihi inferre velim & scrupulis agitari; nequeam resistere spiritui qui in me loquitur; & linguam cohibere, quo minus proferat, quod deus cordi inspiravit. Eam ob causam non potuit unquam refrigerescere in illo hic impetus, sed potius alios efficaciter inflammabat, ut diligenter secum adlaborarent in extrahendis hominibus è sæculi Ægypto. Ipse vero cum vera ista charitate, primum exercitata in Sancti Andreae Tyrocinio Romæ, suis consanguineis & propinquis dicebat: *Invenimus Messiam,* & omnes nervos intendebat ut deduceret eos ad IESUM. Atque ita cum deberet Mediolano Genuam migrare, rogatus ut adhuc aliquantulum ibi subsisteret, renuit, & dixit: se velle quam

mox abire, ut quantum posset studii poneret in adducendo ad Societatem P. Hippolito Durazzo nepote suo; qui cum esset Prælatus, in Aula Romana magnæ auctoritatis, illis diebus se receperat in domum suam, ut extra strepitum in silentio tales cogitationes volveret, quas adjutus fidei consiliis & efficacibus exemplis Avunculi, postea in opus deduxit. Persuasit etiam ingressum Religionis Dominæ Mariæ Magdalenæ Durazzo sorori suæ, viduæ pientissimæ, etsi satis provectæ esset ætatis, & præterea in sæculo laudabiliter occupata operibus devotionis, & misericordiæ, & plurimum utilis ad gubernandam prudenter christianeque domum & prolem. His non obstantibus non videbatur P. Antonio Julio posse esse rationem tam validam ad manendum in mundo, quin prævalerent bona securitatis, & felicitatis, quibus abundat Religio. Idem desiderabat & postulabat, licet non fuerit exauditus, à duabus suis filiabus & totidem filiis; nec erubuit publice è pulpito hoc declarare cum affectuosissima
invi-

invitatione ad eos permovendos : & minorem quidem natu adolescentem magni ingenii, & vivacitatis, qui spem majorem faciebat sequendi sua, & Christi consilia, pluribus mediis conatus est eo inducere, ususque est variorum amicorum ope, qui eum impellerent. Denique Taurino, ubi Pater concionabatur per adventum, dedit litteras ad unum è Magistris nostris, cujus scholam frequentabat; scripsitque in hæc verba : *In schola tua habebis subinde occasionem videndi mei filii. Obtestor ne ullam occasionem negligas, habendi eum saepe penes te privatim : & amicabili tuo modo in agendo manuducendi, & instillandi ei salutaria monita, quæ prudenter cognoveris fore opportuna ad ejus expugnandum animum, quo subducat se tempestive tempestatibus mundi, & recipiat ad portum securum Religionis.* Quin imo eo progressus est ut largis promissis, sollicitaverit eum, cui bonæ ejus institutionis cura commissa erat, ut induceret eum suaviter ad ingressum in Societatem IESU. Illis quibus videbatur mirabile quod flocci penderet propagationem &

& conservationem profapiæ suæ, respondebat cum sensu digno homine qui plenus erat spiritu Dei: nimirum quod ipsemet stuperet aliquem sollicitum esse posse pro familia conservanda, qui compertum haberet, quod non posset deportare secum in alteram vitam vel bona, vel consolationem: at contra futura sit maxima consolatio, quod res quæ serius ocysus debet habere finem, tota absorbeatur à Dei obsequio, & transplantetur in cœlum. Insuper dicebat cum ego tot modis offenderim Deum, æquum & justum est me latagere, ut ad minimum per meos filios non offendatur, sed perfectissime colatur, ne filii insistant vestigiis Patris, & exhauriant se in servitio Carnificis tam detestandi, quam est Mundus cum concupiscentiis suis; cum possint se salvos facere serviendo tam bono domino, ut est Deus. Et hoc indicium de stoliditate & stultitia, quæ sita est in obsecundando potius mundo quam Deo, habebat ita fixum in animo, ut in pluribus occasionibus, & lingua & calamo hoc testaretur. Exemplo sit

una

una Epistola in tali argumento eloquentissima, utpote dictata eo in calore & æstu, quem tum hauserat in oratione. Scripsit Mediolano Genuam ad dominam suam Matrem, & orsus discursum de morbo in quem inciderat quidam Nobilis proxime illi sanguine junctus, ita fatur. *Indoleo de infirmitate Domini N. quæ tamen multum attulerit ei boni si conualescat, uti spero, & Deum oro ut vertatur illi ad salutem; & faciat eum cognoscere quam improspere & male exantlentur omnes labores & molestiæ, quæ mundi causa assumuntur, & quanto melius impendantur deo. Iam nunc absolvo horam nobis statutam ad orandum, in qua meditatus de Evangelio presentis diei, quod nemo possit duobus dominis servire, Deo & mundo: tam palpabiliter & vivaciter quasi mansuetigi, & penetravi hanc veritatem, quod attinet miseriam anteponentium servitutum Mundi qui tam male remuneratur opera etiam diligentissime in ejus gratiam facta; servitio Dei; qui tam fideliter compensat ad desideria usque, quæ concipimus faciendi etiam minimum quid intuitu eius: quod certissime credam verum mihi cerebrum præ dolore,*

dolore, dum considero me totam vitam, non solum illi mancipasse, sed etiam martyrio affecisse, ut idolum illud adorarem, quod semper me odio prosequutum est, & victimam voluit facere aeternae mortis; & fecisset, nisi obstitisset robur, quo me à precipitio retraxit ineffabilis misericordia mei IESU, qui cum permiserit perire tot minores me peccatores inter catenas crudelium illorum tyrannorum; me demum dignatus est illustrare benigno suo lumine, quod me iubet sperare vitam aeternam. Revera deberent omnes meis gemitibus suos adjungere, & ad caelum emittere zeli Christiani suspiria, quando cernuntur deviare juvenes magni ingenii, perspicacitatis, & acutae sagacitatis, habiles, industrii, omnibus dotibus & talentis divites. (Qualis apprime est Dominus N. propinquus noster) & venari vanissimam auram quatuor vermiculorum terra, cum tanto sudore, ut decima ejus parte possent suis viribus, divina gratia adjuti regna (ut ita dicam) & provincias integras ad Dei gloriam lucrari, & acquirere plausum omnium Calitum arrha è caelo accepta. Sed heu, dicetur mihi, tu pejus fecisti quam quivis alius. Est verum (fateor) verum;

verum, & nimis quam verum. Sed me pœ-
nitet, sed cor mihi dolore disrumpitur, sed
spero cum auxilio mei dulcissimi IESU non
futurum me in posterum talem. Verum illi
qui fallacis mundi machinationibus, illece-
bris, & imposturis deprehendunt se irreti-
tos, jam à triginta, quadraginta, quin-
quaginta, & quod superat, annis; & tam
male pro durissima servitute, quam servie-
runt, remuneratos; quomodo se diutius de-
cipi patiantur, & non potius laqueos omnes
rumpant ad libertatem filiorum Dei adspi-
rantes? Non capio quomodo non omnia,
quæ umbratilem aliquam pulchritudinis spe-
ciem præferunt, pede proterant? Quomodo
non cogitant de mutando domino, qui eos
tam crudeliter tamquam vilissima mancipia
trahat, & quasi fustibus excipit fatigatos?
Difficile est comprehendere. Idem ille domi-
nus N. qui habet ad aures Patrum, tam il-
lustre lumen Religionis tam sanctæ, qualis
est Theatinorum, postquam fuit ad melio-
rem statum redactus, quare non sumpsit
sanctam, & generosam resolutionem am-
landi sibi tam propinquum, ut se redderet
dignum eo nepotem? Quanto magis attrahere
eum deberet ad sequendum Christus? Dig-
ne-

netur Deus pro sua immensa bonitate & clementia, lapsu temporis concedere, ut intelligent universi, etiam gnati mei, praesertim illud: quod nemo possit duobus dominis servire, & Deo (qui se dedit totum, & si se dederit totum, quid meretur à nobis in vicem recipere nisi totum?) & Mundo, quem tantum abest ut lucremur, ut potius nosmetipsos perdamus; debet ergo quod consequens est voluntarie repudiari: quia quando cum sectamur, non assequimur sed fumi instar evanescit, & dum eum captare volumus, fugit velut umbra, & rapi nos sinit in gehennam.

Hæc erant sensa animi circa servitutem Mundi & Dei, quæ non inutiliter tum sunt expressa & notata. Enimvero æstimatio quam fovebat de Religione, non erat impressio aliqua speculativa aut affectus aliquis sterilis ex simplici complacentia ortus, erga quietem status religiosi, sed multum efficax & foecundus illius virtutis & sanctitatis, quæ consentanea est domui Dei.